

Rotary 60 år

Distrikts guvernør, presidenter, Inner Wheelere og Rotaryvenner med ledsagere

Jeg er bedt om å si litt om historien til klubben vår i anledning av at det er 60 år siden at den ble startet i 1951. – Det må bare bli noen glimt da jeg har begrenset tid til rådighet. Jeg har også laget en lysbilde-serie, som gir støtte for det jeg sier her.

Det ikke alle vet er at det i året 1951 ble dannet Rotaryklubber i Hamar, Gjøvik, Lillehammer og Brumunddal omtrent samtidig. Hamar Vest kom i 1970 og Moelv i 1971

La meg starte med å si at Brumunddal Rotary Klubb er en livskraftig 60 åring. Jeg skal prøve å vise at det er slik.

Da Paul Harris startet Rotary i 1905 var hans hovedide å samle ledende personer fra forskjellige yrker til møter for å utveksle nyttige og grunnleggende erfaringer. I tillegg var målet å skape vennskap og solidaritet mellom personer på tvers av yrkesgrensene.

Det ble startet klubber rundt om i USA, og bevegelsen bredte seg etter hvert til Europa hvor Norge fikk sin første Rotary klubb i 1922 – Kristiania Rotary Klubb . På verdensbasis er det i dag 1,2 mill. rotarianere fordelt på 33 000 klubber.

Klubbene skulle i tillegg til sitt interne arbeid bidra med humanitære og samfunnsnyttige tiltak i nærmiljøet. Etter hvert kom også det internasjonale aspekt sterkt med i klubbarbeidet. Det siste har fått en stor dimensjon gjennom dannelsen av The Rotary Foundation, som er blitt et av verdens største humanitære fond.

Et viktig trekk ved Rotary er den etiske side. Medlemmene skal stille høye etiske krav til seg selv i omgangen med andre mennesker - både privat og på arbeidsplassen. Eller som det heter i 4-spørsmåls prøven: *“Om saker vi tenker, sier og gjøres kal vi stille spørsmålene: (1) Er det sant? (2) Er det rettferdig for alle det angår? (3) Vil det skape forståelse og bedre vennskap? (4) Vil det være til beste for alle det angår?”*

Hvordan har så vår klubb i Brumunddal klart å oppfylle de grunnleggende ideene til vår grunnlegger Paul Harris? Hvor godt har vi lyktes med vårt klubbarbeid?

De første medlemmene i Brumunddal Rotary Klubb dekket et stort spekter av yrker. Jeg nevner disse. Det var: *tannlege og legevirksomhet, undervisning, elektrisk bransje, produksjon av klær, veibygging, sakførerforretning, bankvirksomhet, politi, handelsvirksomhet, byggeplanlegging, apotekervirksomhet, mekanisk verksted, trevareproduksjon, landbruksmaskiner, veterinærpraksis, arkitektvirksomhet, trykkeri / bokhandel og meieridrift.*

Også i dag har vi et vidt spekter av yrker inkludert i vår klubb. Dermed er den viktigste intensjon med Rotary videreført. Og dette er noe alle medlemmene vet å verdsette. – Det gjør medlemskapet særdeles interessant og berikende.

Klubbmøtene er et bærende element i Rotary. Denne del har vært svært godt i varetatt i vår klubb gjennom en rekke uhyre interessante foredrag, bedriftsbesøk og sosialt samvær.

Rotary har hatt og har fortsatt mange fargerike personligheter som medlemmer. En av dem var Arthur Buchardt om holdt foredrag om sin virksomhet som eiendomsutvikler. Han presiserte at han hadde et svært beskjedent kontor og svært liten stab for å lede sin bedrift. *“Mitt kontor er søndre del av kjøkkenbenken”, og jeg har ingen personer på min lønnsliste for å ta seg av administrasjonen*”. Dette var han stolt av. Og for noen måneder siden var han på besøk i vår klubb og kunne fortelle om alle de fantastiske prosjekt han har gjennomført.

Klubbens lokale engasjement i starten var også viet Brumunddals utvikling med engasjement i reguleringsplaner, sikring av Kvennveita og utvidelse av Brua over Brumund elva for å nevne noe. Andre tiltak var turer for beboere på Aldershjennene. Et viktig tiltak var yrkesveiledning for elever i avgangsklassene fra videregående skole. Støtte til sommerleir for fysisk funksjonshemmede på Haraldvangen i Hurdal gikk igjen i mange år. Buttekvern Eldresenter ble fulgt med interesse, og her gjorde et av våre medlemmer Arvid Johannesen et stort arbeid.

På det internasjonale plan må fremheves Polio pluss hvor Brumunddal Rotary Klubb gjorde en kjempeinnsats. Vår klubb samlet inn hele kr 113 434 kroner og var den beste klubb i vårt distrikt og en av de beste i hele landet. En av ildsjelene i dette arbeidet var vårt tidligere medlem Jan Fraurud. Rotaryklubben var også den gang glad i festlige sammenkomster, og overskuddet fra et Rotaryball ble på hele kr 30 000 som gikk til Polio Pluss. – Dett er noe til ettertanke - Per Sandbakken, som er initiativtaker til mange av våre selskapelige samvær.

Hva har så skjedd i de siste 10 år? – I starten på de siste 10 år, hvor vi var 52 medlemmer, registrerte vi tydelig at gjennomsnittsalderen til våre medlemmer var kommet høyt, og at medlemstallet hadde en synkende tendens. En kraftinnsats ble gjort, og i Rune Byes presidentperiode ble hele 9 nye medlemmer tatt opp. Senere er ytterligere flere nye og yngre medlemmer tatt opp, og vår klubb står i dag fram som en livskraftig klubb, når det gjelder medlemskap. Vi fikk det første kvinnelige medlem i 1992, og i dag har vi 3 kvinner med, og vi har 51 medlemmer.

100 års jubileet i 2005 - i anledning av at Rotary var 100 år - ble feiret på Hoel, og det var svært vellykket. - En stor gest til deg Christian.

I de siste 10 år er Paul Harris Fellow Recognition delt ut til 8 personer. Det må understrekes at to av disse er ikke Rotarianere. Det er lensmann Terje Krogstad og Guttorm Tysnes som har utført fortjenestefullt og samfunnsnyttig arbeid på hver sine felter i Ringsaker. Et av våre medlemmer Odd Langmoen ble hedret med Paul Harris i “Safir”. Han har tidligere fått den ordinære Paul Harris medalje. Odd Langmoen er den eneste av våre medlemmer som var med helt fra starten i 1951. Han hadde sikker vært til stede her i kveld, dersom helsa hadde tillat det. Alle er kjent med den enorme betydning Langmoens bedrifter har hatt for utviklingen av Brumunddal. På det meste var det ca. 900 ansatte på “Saga” i Brumunddal. Odd Langmoen ledet bedriften i mange år. Familien Langmoen hadde stor omsorg for sine ansatte. Bedriften gjorde mye for å bygge ut med fellesgoder i Brumunddal. – Den 17. mai omkring 1950 oppsto brann på en gard Veldre. Jeg husket jeg syklet til garden. Der var Berger Langmoens brannmannskap allerede på plass for slukning. – Omsider kom kommunens eget brannvesen, og de fikk jobben med etterslukking. – En vel fortjent medalje til Odd Langmoen.

Også i siste 10 års periode har klubben bidratt til lokale tiltak. Nevnes skal bidrag til Øst-Europa hjelpen hvor det ble sendt busser med klær og utstyr fra Ringsaker til Russland. Dette

var et samarbeidsprosjekt mellom Brumunddal Rotary og Ringsaker Blad. Og vi har gitt midler til Frelsesarmeen.

Klubben har støttet ungdomsarbeid i nærmiljøet gjennom å gi betydelige midler til RYLA, som er forkortelse for lederopplæringskurs for ungdom. I vårt distrikt har disse kursene i de senere år vært holdt på Gjøvik.

Klubben vår har hatt kontakt med Rotary i England og hvor Thor Bøhmer har ført an. Han ledet et “*gruppe studie opplegg*” for ungdommer fra vårt distriktet, som reiste på 4 ukers opphold i England for å studere næringsliv og oppbygging av offentlige og private etater/institusjoner i landet. – Året etter var det gjensvitt av engelske ungdommer som kom fra England og til vårt distrikt. Et resultat av dette studieopphold var at Thor Bøhmer fikk kontakt med rotary klubben “*Woodhall Spa*” i England. Medlemmer fra denne klubben har vært på besøk hos oss, og representanter fra vår klubb har vært på gjensvitt. Og i mai i år kommer de tilbake hit.

Vi har støttet internasjonalt arbeid gjennom store årlige betalinger til Rotary Foundation gjennom vår medlemsavgift. I de senere år har bidraget vært kr. 500 pr. medlem og år. Vårt medlem Peter Olstad har gjennom flere år bistått med tannlege assistanse i India, Afrika og Mellom Amerika med delvis bistand fra Rotary. Dette må være u-hjelp på sitt aller beste. - Einar Øfsti har gjennom flere år gjort en stor innsats for å aktivisere innsatsen rundt The Rotary Foundation både i vår egen klubb og for distriktet. Til underretning ga Rotary Foundation i året 2008-2009 1,1, milliard norske kroner til humanitære program og utdannings- og kulturelle program verden over. – Merk det store tall!

Et tiltak vi er stolt av i det året som gikk var sikteskiva som ble satt opp på Høsbjørkampen. Det ble lagt ned et stort dugnadsarbeid fra flere i klubben for å få denne på plass.

Rekken av gode program på våre klubbmøter bare fortsetter. Det skyldes ikke minst våre egne medlemmer som har bidratt med ypperlige foredrag og underholdning. Nevnes skal Hans Petter Schjønby som flere ganger har fortalt fra sine store kunnskaper om helsetilstanden i Ringsaker i gamle dager, og Ole Ellefsæter som flere ganger har bidratt med sang og opplevelser fra sin tid som idrettsutøver i OL, Verdensmesterskap og Vasa-loppet. Det har også vært interessant å besøke bedrifter hvor våre medlemmer er ansatt, som for eksempel Madshus Skifabrikk, Nordåsen Plantesenter og nå sist Mølla Storsenter.

Og de årlige hamburger-kvelder i juli hos Per har vært et svært populært innslag.

I 2010 fikk Brumunddal og Moelv bystatus. I den forbindelse var det stor feiring, og Brumunddal Rotary klubb hadde egen stand i gågata i Brumunddal.

Vi har fortsatt våre engasjement med utvekslingsstudenter, og dette år har vi *Ann-Louise Catts Jourdan* fra Australia på besøk. Vårt medlem John Petter Helseth har lagt ned et stort arbeid for å få aktivitetene rundt utvekslingsstudenter på plass.

I siste 10 års periode har Brumunddal Rotary Klubb hatt ansvaret for to distriktskonferanser. Den første var i 2004 her på Høsbjør. Einar Øfsti var den gang distriktsguvernør og president i vår klubb var Oddvar Ertsås. Den andre distriktskonferansen var på Rica Hotell på Olrud i fjor hvor vår nåværende guvernør Ole Amund Gillebo ledet an, og hvor vår president Anne Glestad Haug ledet den tekniske side med god bistand fra mange i vår Rotary Klubb. - Så vidt jeg skjønner ble begge konferanser svært vellykkede. – Jeg deltok sjøl på begge konferansene, og det var mange gode innlegg. På siste konferanse festet jeg meg særlig ved

biskop Solveig Fiskes foredrag om “Yrkesetiske spørsmål for ledere i dagens Norge”, som passer svært godt inn i Rotarys tenkesett.

Men for å virke sannferdig må jeg også peke på noen svakheter. Vi sliter med å få arbeidene i komiteene til å fungere tilfredsstillende. Det var nok lettere før hvor mange av komiteene hadde møter privat hos medlemmene. Men dette er ikke så lett å gjennomføre i dagens travle samfunn. – Oppmøte på våre klubbmøter kunne ha vært bedre, og kvinneandelen i klubben kunne ha vært større.

Men sett i en større sammenheng er de positive sider ved vår klubb så klart i overvekt. Og vi må slå fast at vår klubb har klart å leve opp til de grunnleggende ideer som Paul Harris lanserte for Rotary. Klubben framstår i dag som en aktiv klubb med mye godt vennskap og med et høyt trivselsnivå. – Økonomien i klubben er god.

Jeg har trukket fram en del enkelt personer i min historiske gjennomgang. – Det kan være farlig, da det er lett gjort å glemme noen som burde ha vært nevnt. – La meg derfor understreke at alle medlemmer i vår klubb bidrar med nyttige ting – og jeg gir en unison

honnør til disse. For øvrig tror jeg de fleste av våre medlemmer er kommet med i den lysbildeserien som jeg har laget.

Vi har et rikt foreningsliv og mange bevegelser i dagens samfunn. De konkurrerer om medlemmer. Den viktigste oppgave for Rotary blir å velge den riktige nisje i sin bevegelse. For Rotary er yrkesprofilen et stort pre. Å styrke kontakten og solidariteten mellom yrkesgrupper må være et bærende element. Etterlever vi dette - og de øvrige oppgaver jeg har nevnt - vil Rotarys framtid være sikret. Og her tror jeg at vår klubb så avgjort vil lykkes!

Vi reiser oss og skåler for en god framtid for Rotary og spesielt for Brumunddal Rotary Klubb!

